

Tolna Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének 2025. május 30-i ülése 4. számú napirendi pontja

Tájékoztató a Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2024. évben végzett tevékenységéről

Előterjesztő és előadó: Dr. Balázs Gábor tűzoltó dandártábornok, tűzoltósági főtanácsos, a Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója

Az előterjesztést előzetesen tárgyalja a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

I. A beszámolási időszak legfontosabb katasztrófavédelmi célkitűzései, feladatai

A Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (Igazgatóság) 2024. évben is maradéktalanul végrehajtotta a lakosság élet- és vagyonbiztonságának garantálása érdekében az alaprendeltetéséből fakadó, illetve a 2024. évi munkaprogramban meghatározott feladatait.

Az alapfeladatok mellett sikeresen előkészítette és végrehajtotta a hatósági feladatok kormányhivatalnak történő átadását, valamint az ehhez kapcsolódó személyzeti, gazdálkodási és adminisztratív teendőket.

Az Igazgatóság Tolna vármegye lakosságának biztonságát az elmúlt évben is teljes körűen biztosította. Az ehhez szükséges erők és eszközök rendelkezésre álltak.

Az Igazgatóság a működési alapidokumentumokkal rendelkezik, tevékenységét jóváhagyott féléves vezetői- és havi munkaterv alapján látja el. A szervezet az országos stratégiai céloknak megfelelően, a vármegyei sajátosságokra és a fő veszélyeztető hatásokra figyelemmel határozta meg céljait. Kiemelt feladat volt a beavatkozó állomány szakmai ismereteinek bővítése. A kor kihívásaira reagáló oktatási anyagokat, szakmai dokumentumokat a kiképzési foglalkozások során az állomány feldolgozta. Az események kezelésére a készenléti szolgálatok magas szinten felkészültek, a vármegye tűzbiztonsága jó.

A korábbi években kifejlesztett elektronikus oktatási rendszer egész évben elérhető volt a napi továbbképzések lebonyolítására, valamint az ezekhez kapcsolódó időszakos szakmai felmérések elvégzésére. A rendszer folyamatosan bővült egy átfogó tudástárral, amely naprakész oktatási anyagokkal és szakmai dokumentumokkal segítette a képzéseket. Az új tartalmak a legfrissebb kihívásokra és technológiai fejlesztésekre reagáltak, így többek között az e-oltólándzsa használatához kapcsolódó útmutatókkal, az elektromos járművek töltőinél végzendő beavatkozások szabályaival, a sűrített levegős légzőkészülékek karbantartására és felülvizsgálatára vonatkozó előírásokkal, valamint a hidrogén üzemanyagcellás járművekkel kapcsolatos ismeretekkel bővült. Emellett a tűzoltás veszélyes anyagok jelenlétében, a vízforrások és közművek jelölései, valamint a rendszeresített légzőkészülékek használatának és működtetésének szabályai is helyet kaptak a tudástárban.

Folytatódott az önkéntes tűzoltó egyesületek (ÖTE) és önkormányzati tűzoltóságok (ÖTP) szakmai feladatellátásának erősítése, a szervezetek a központi költségvetésből biztosított pályázati források útján jelentős anyagi és eszköztámogatásban részesültek. A pályázatok eredményeként beszerzett új technikai eszközök és egyéb források biztosításával az egyesületek feladatvállalása és a beavatkozásaik hatékonysága is nőtt.

A Tolna Vármegyei Tűzmegeelőzési Bizottság (TVTMB) továbbra is rendszeresen jelent meg nagy érdeklődésre számot tartó rendezvényen, valamint a helyi és regionális médiában. Külön hangsúlyt fektettünk a legfiatalabbak és az idősebb korosztály ismereteinek bővítésére. A katasztrófavédelem kommunikációjának fókuszában vármegyei szinten is a megelőzés és a káreseti kommunikáció állt.

A gazdálkodási tevékenységet a szigorított, fegyelmezett és takarékos forrásfelhasználás jellemezte. Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő ingatlanok állagmegóvására és felújítására folyamatosan intézkedtünk.

Az Igazgatóság hatás- és feladatkörébe tartozó ügyekben az adat- és információcsere elektronikusan zajlik a SZEÜSZ szolgáltatás, valamint az egyéb Kapuk alkalmazásával. A kimenő iratok - a jogszabályban meghatározott kivételekkel - elektronikusan készülnek. Ügyfélszolgálati tevékenységünk keretében állandó kapcsolatot tartottunk Tolna vármegye lakosságával, az általuk benyújtott, hatáskörünkbe tartozó megkereséseket kivizsgáltuk.

II. Elvégzett katasztrófavédelmi feladatok

1. Tűzvédelem

Tolna vármegyében 3 katasztrófavédelmi kirendeltség (KVK), 3 hivatásos tűzoltó-parancsnokság (HTP), 1 katasztrófavédelmi őrs, 3 ÖTP, 2 főfoglalkozású létesítményi tűzoltóság (LTP) és 3 önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület (ÖTE) működik.

2024. év végére Tolna vármegyei székhellyel 24 ÖTE működött. Baranya vármegyei székhellyel további 3 ÖTE látott el tűzoltói feladatokat a vármegye hivatásos tűzoltó-parancsnokságainak elsődleges működési területén. Az önkéntes tűzoltó egyesületekre vonatkozó szabályozó alapján 23 ÖTE-vel rendelkezünk hatályos együttműködési megállapodással (EMÜ), amelyből 13 I. kategóriás, 4 II. kategóriás, 6 III. kategóriás. Bátaszék ÖTE esetében kategória emelés történt, mely tovább növelte a biztonságot. A Tolna vármegyei székhelyű, I. kategóriájú Dunaföldvár ÖTE és a Simontornya ÖTE a szomszédos vármegyékkel kötött megállapodást, míg 2 egyesülettel, a Regölyi és a Paksi ÖTE-vel az EMÜ megkötése folyamatban van.

2024-ben összesen **1.826** eseményhez vonultak a vármegye tűzoltóságai, ebből **722** tüzeset és **1.104** műszaki mentés történt, amely 24%-kal kevesebb az előző évi összes műveletnél. Arányait tekintve a műszaki mentések száma 33%-os csökkenést, míg a tüzesetek száma 6% -os csökkenést mutat. Utólagos tűzjelzés **23** esetben történt. **1.157** esetben volt szükség tűzoltói beavatkozásra, **119** esetben kiérkezés előtt az esemény felszámolásra került, **8** esetben szándékosan megtévesztő jelzést adtak le és **542** esetben téves jelzés miatt vonultak tűzoltóink. A szabadtéri tüzek száma közel 26%-kal nőtt, míg az otthon jellegű létesítményekben keletkezett tüzek száma 3%-kal csökkent. A közúton és a közlekedési eszközzel összefüggésben keletkezett tüzesetek száma nem emelkedett, de a közlekedés során a műszaki mentések száma 12%-os emelkedést mutat az előző évhez képest.

A rendkívüli időjárás okozta műszaki mentések (fakidőlés, elemi csapás, viharkár) száma drasztikusan változott, a tavalyi 833 esetszám 262 esetszámmra csökkent. A vízkárok száma is 62%-os csökkenést mutat az elmúlt évhez viszonyítva.

Az összes esemény riasztási fokozata 99,12%-ban az I. vagy I. kiemelt fokozatot érte el, maximum 2 teljes tűzoltó raj és kiemelt fokozat esetében még minimum egy különleges szer riasztásával.

2024. évben tíz esetben készült eseti műveletelemzés, amelynek tapasztalatait az irányítói és beavatkozó állomány kiképzése során feldolgoztuk.

Kiemelt tűzoltói események 2024. évben:

- **2024. január 5-én** kigyulladt egy lakóingatlan kazánháza, padlásteréje és tetőszerkezete Decsen, az Öreg utcában. A tűzoltók megbontották a tetőszerkezetet és két vízsugárral oltották el a tüzet.
- **2024. január 5-én** Tolnán, a Fürdőház utcában egy két lakrészből álló családi ház tetőszerkezete teljes terjedelmében égett. Az oltásban négy város hivatásos tűzoltói vettek részt, a tüzet négy vízsugárral oltották el. Egy személy életét már nem lehetett megmenteni.
- **2024. február 8-án** Bátaapátiban, a Dózsa utcában egy lakóház kazánházában tűz keletkezett, ami áterjedt a tetőszerkezetre. A tűzoltók légzésvédelem mellett négy vízsugárral avatkoztak be.
- **2024. április 29-én** Hőgyészen egy családi ház tetőszerkezete teljes terjedelmében égett. A tűz érintette a földszinti 80 m²-es lakóteret, valamint a 60 m²-es szuterént is. Az oltást nehezítették a családi házban az alagsortól a földszinten át a padlásig felhalmozott ruhaneműk és papír kötegek, amelyek helyenként térd- és derékmagasságba értek. A lakóépület lakhatatlanná vált, a benne lakó egy felnőtt és négy gyermek lakosságvédelmi intézkedés keretében rokonokhoz költözött.
- **2024. szeptember 4-én**, Kalaznó külterületén egy húsz hektáros gabonatarló, gyümölcsös és erdős terület kapott lángra. A helyszín a tűzoltó szerekkel nehezen volt megközelíthető. A tüzet hat vízsugárral körülhatárolták, és az égést, izzást kéziszerszámokkal és puttyofecskendőkkel szüntették meg a tűzoltók. A helyszíni beavatkozást drón szer is segítette, távolsági felderítéssel. A fedett, jól nem látható izzó gócok tüzei miatt a szekszárdi egységek felváltva a helyszínen maradtak egész éjszaka. A tüzeset a következő nap déli óráira felszámolásra került.
- **2024. szeptember 12-én** Szekszárdon, a Cinka utcában egy elektromos autó és a garázs égett teljes terjedelmében. A tűzoltók a tüzet három vízsugárral eloltották. Személyi sérülés nem történt. A kiégett jármű és az akkupakkja egy nyitott konténerben került elhelyezésre, víz alatt. Ez volt az első olyan elektromos jármű tűz Tolna vármegyében, ahol tűzoltói beavatkozásra szükség volt.

A **Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (KMSZ)** 2024-ben 52 kiemelt eseményhez vonult, ebből 42 tüzeset és 10 műszaki mentés volt.

Tüzeseti helyszíni szemlét a beszámolási időszakban 43 esetben folytattunk le, ebből 29 esetben indult tűzvizsgálati eljárás. Négy eset kivételével minden eljárás lezárásra került. A tűzvizsgálatokat elsőfokú tűzvédelmi hatóságként a KMSZ hajtotta végre, másodfokú eljárásra nem került sor. A tűzvizsgálati eljárások megindításának oka 9 esetben bűncselekmény gyanúja volt. A tüzeset minősített riasztási fokozata alapján 5; tüzeset során elhunyt személy miatt 6; igazgatói döntés alapján 5 és kárérték szerint 1 esetben, továbbá 3 esetben súlyos, életveszélyes sérülés miatt indítottunk tűzvizsgálati eljárást. A lezárt tűzvizsgálatok közül 17 esetben állapítottuk meg a tűz keletkezési okát. A KMSZ állományának szakmai ismereteit folyamatosan

fejlesztettük, a tűzoltásvezetők féléves képzésein a teljes állomány részt vett. A tűzvizsgálók által használt, elektronikus formátumú helyszíniszemle-jegyzőkönyv készítésére szolgáló **e-Szemle applikációt** az állomány készség szinten alkalmazza.

A szén-monoxiddal kapcsolatos tűzoltói beavatkozást igénylő események kezelése során a KMSZ 7 esetben végzett kiolvasási rekonstrukciót a készülékek jelzését követően, melyek eredményéről a tulajdonosokat tájékoztatta. A vármegyében szén-monoxid-szivárgással összefüggő esemény miatt 30 alkalommal került sor ellenőrzésre, melyeket követően sem a használóval, sem a szolgáltatóval kapcsolatban nem indult eljárás.

A vármegyében működő tűzoltóságok 2024-ben összesen 29 esetben vonultak **kéménytüzzel** kapcsolatos káresethez, amelyek során személyi sérülés, illetve haláleset nem következett be. A kéménytüzeket követően minden esetben sor került hatósági ellenőrzésre.

A vármegyében működő, és a működési terület szerinti hivatásos tűzoltó-parancsnoksággal együttműködési megállapodást kötött ÖTE-k 439 esetben vettek részt káresetek felszámolásában. A három önállóan beavatkozó ÖTE, továbbá a vármegye szakmai irányítása alá tartozó, de Baranya vármegyei önállóan beavatkozó ÖTE is teljesítette a megállapodásokban rögzített óraszámokat. A rendszerbe állító, ismétlődő minősítő gyakorlatokat a 2024. évben is teljesítették a tűzoltó egyesületek.

Az ÖTE-k működéséhez jelentős **pályázati támogatást** nyújtott a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF). 2024. évben a vármegyei tűzoltó egyesületek közül 22 kapott összesen **16.148.563 Ft** értékben támogatást, amit elsősorban pénzügyi támogatásként működési költségre, továbbá védőeszközökre, szakfelszerelésekre, gépjárművek és technikai eszközök javítására, szertár felújításra, EDR rádiókra, illetve egyéb költségekre fordítottak. A két Tolna vármegyei székhelyű, de szomszédos vármegyei tűzoltó-parancsnokság szakmai irányítása alá tartozó ÖTE is nyújtott be pályázatot, ahol az I. kategóriába tartozó összegeket sikerült elnyerniük **1.802.150 Ft** értékben. Az ÖTE elnökök és parancsnokok részére két alkalommal konferenciát tartottunk. 40 órás alapfokú tűzoltó tanfolyamot szintén két alkalommal szerveztünk a Szekszárdi HTP-n, ahol 31 fő tett sikeres vizsgát. Ezen felül egy tavaszi és egy késő őszi vizsgát is teljesítettek az önkéntesek, 64 fő 123 vizsgaegységet teljesítve szerzett végzettséget gépjárműfecskendő kezelésből és egyéb kisgép (láncfűrész, átemelő szivattyú, áramfejlesztő stb.) alkalmazásából.

2024. januártól folytattuk a képzést a **Tamási Regionális Képzési Centrumban** az önkéntes tűzoltó egyesületek és az önkormányzati tűzoltóságok részére. A képzés lehetőségét a Somogy, Tolna, Baranya és Fejér vármegyei tűzoltók részére hirdettük meg, havi egy alkalommal. A cél a szakmai ismeretek bővítése volt. A képzés a költségtakarékosság miatt kizárólag online térben valósult meg, kiterjesztve a teljes országra.

A **Tolna Vármegyei Tűzmegeőrzési Bizottság** (TVTMB) az ügyrendjében rögzített alapfeladatait végrehajtotta, 2024. évi első ülését március 22-én, jelenléti formában tartotta, ahol értékelte a 2023-ban végrehajtott feladatokat és a 2024. évi munkaterv elfogadásával meghatározta a tárgyév feladatait.

A költségtakarékossági szempontok figyelembevételével a kitelepülések helyett a média adta lehetőségeket kihasználva juttattuk el a lakossághoz a különböző tűzmegeőrzési információkat, így az OTB által készített Tűzmegeőrzési Tesztek elérhetőségeit is. A TVTMB 93 alkalommal mutatkozott be kiállítóként Tolna vármegyei rendezvényeken.

A vármegyei honlapon és más online hírportálokon 216 alkalommal jelent meg tűzmegeelőzéssel kapcsolatos hír. Közel 8.500 fő részére közvetlenül jutott el így olyan információ, amely a tűzmegeelőzést szolgálta. Ezt a tevékenységet 304 fő hivatásos állományú szakember és 63 fő közösségi szolgálatot teljesítő diák, összesen 762 óra ráfordítással végezte. A 2024. évi alkotói pályázatra 386 pályamű érkezett.

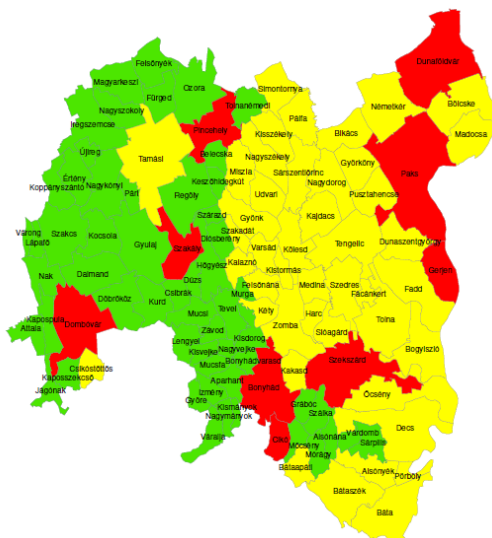
Karácsony előtt a vármegyében sugárzó három rádiócsatorna segítségével online tűzvédelmi játékot hirdetett a bizottság, ahol a nyertesek 6-6 db füstérzékelő és CO érzékelőt nyerhettek.

A TVTMB által folytatott tűzmegeelőzési tevékenység nagymértékben hozzájárult a vármegye tűzvédelmének erősödéséhez, a gazdálkodó szervezetek jogkövető magatartásának megvalósulásához.

2. Polgári védelem

A gazdaságos működést biztosító intézkedések betartása mellett nagy hangsúlyt fektettünk a közigazgatási vezetők, a köteles és önkéntes polgári védelmi szervezetek, az általános iskolák pedagógusai, a lakosság, kiemelten az ifjúság felkészítésére. A fiatalok katasztrófavédelmi ismereteit a **közösségi szolgálat** keretein belül fejlesztettük. Jelenleg 73 oktatási intézménnyel működünk együtt, 7 fogadóintézmény várja a diákokat. A beszámoló időszakában 937 tanuló 3774 órában teljesített közösségi szolgálatot a szervezetnél, ez közel azonos a 2023-as évben teljesített órával.

Vármegyénk 109 településéből 9 I-es, 44 II-es, 56 pedig III-as **katasztrófavédelmi besorolást** kapott. Minden I-es és II-es besorolású település kinevezett és képzett közbiztonsági referenssel rendelkezik. A települések katasztrófavédelmi osztályba sorolásának felülvizsgálatát a helyi sajátosságok figyelembevételével hajtottuk végre. Az elmúlt évben nem tártunk fel olyan veszélyeztető hatást, amely település átsorolását indokolta volna. A Tolna Vármegyei települések valós veszélyeztetettséget figyelembe vevő besorolását, továbbá annak a kockázatokon és előfordulási gyakoriságon alapuló felülvizsgálatát a települések bevonásával évente elvégeztük. A veszélyelhárítási tervrendszer teljes vertikumába beépítettük a nemzeti ellenállóképesség fokozását szolgáló intézkedéseket. Az Igazgatóság a vármegyei területi veszélyelhárítási tervet pontosította, amelyet a Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság értékelt és elfogadott.

1. sz. ábra: Tolna vármegye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása

Vármegyénkben 3 település köteles **külső védelmi terv** készítésére és gyakoroltatására veszélyes anyaggal foglalkozó üzem léte miatt. Mindegyik település rendelkezik az előírásoknak megfelelő, jóváhagyott külső védelmi tervvel, melyet évente részlegesen és minden harmadik évben teljes körűen gyakoroltatunk. 2024 októberében Pincehely és Szakály településeken részleges, Szekszárdon komplex gyakorlatot hajtottunk végre a védekezésben nevesített szervezetek bevonásával. A gyakorlatok mindhárom alkalommal megfelelt minősítéssel zárultak.

Pincehely településen 9 végponttal áll rendelkezésre a **Monitoring és Lakossági Riasztó Rendszer**. Évente két alkalommal, valamint a külső védelmi terv gyakorlatok alkalmával kerül sor a rendszer üzempróbájára. A rendszer tesztelése egyben a lakosság veszélyhelyzeti felkészítését is szolgálja.

A **polgári védelmi lakosságvédelmi ellenőrzések** keretében kiemelt figyelmet fordítottunk a vízelvezető rendszerek, a kiemelten veszélyes ár- és belvízi védművek, víztározók, földtani veszélyforrások, fák, fasorok, valamint a téli kockázati helyszínek és a települési befogadó helyek ellenőrzéseire. A 2024-es évben 306 kockázati helyszínen hajtottunk végre lakosságvédelmi ellenőrzést.

A katasztrófa-kihívásokra adandó válaszok érdekében szükség van az önkéntes alapon szerveződő **mentőcsoportokra**, amelyek az általános műszaki mentési, árvízvédelmi feladatok mellett speciális képességekkel is rendelkeznek és a kapcsolódó logisztikai háttérnek köszönhetően önálló feladatellátásra képesek.

Vármegyénk minden járásában megalakításra kerültek az önkéntes járási mentőcsoportok, amelyek megfelelnek az „Alapvető Vízkárelhárítási” Nemzeti Minősítés követelményeinek és sikeres újraminősítő gyakorlatot hajtottak végre. A Gemenc Önkéntes Mentőcsoport keresőkutyás tevékenység szakterületre sikeres Nemzeti Minősítő gyakorlatot hajtott végre és három keresőkutya rendelkezik az Inter Rescue minősítéssel.

Az önkéntesség az állampolgár legjobb lehetősége arra, hogy saját indíttatásának megfelelően részese lehessen az életét, környezetét, értékeit veszélyeztető hatások elleni közös munkának. Vármegyénkben 394 fő felkészített és kiképzett önkéntes teljesített szolgálatot vármegyei, járási és települési önkéntes mentőszervezetben. A települési mentőszervezetek számos alkalommal támogatták a hivatásos erők munkáját. A mentőszervezetek a vizsgált időszakban 28 alkalommal hajtottak végre sikeres műveletet eltűnt személyek felkutatása miatt, valamint közreműködtek a viharkárok felszámolásában is.

Az önkéntes mentőszervezetek támogatására a BM OKF által kiírt pályázatból a Tolna vármegyei mentőszervezetek 2024-ben 2.990.038 Ft értékű támogatásban részesültek.

A vizsgált időszakban benyújtott vis maior pályázati igények darabszáma a szélsőséges időjárási események miatt megemelkedett vármegyénkben. A 2024-es évben 64 helyszínnel kapcsolatban tettek bejelentést az önkormányzatok, amiből a szakértői bizottság a jogszabályi előírások figyelembe vételével 52-öt támogatott, 12 helyszín esetében pedig megalapozatlanság miatt elutasított.

3. Hatósági szakterület

A beszámolóval érintett időszakban – a 2024. október 1-jén bekövetkezett hatáskör változásig – a szakterület alaprendeltetésének megfelelően teljesítette a feladatait, amelyet a jogszabálykövetés, a követelménytámasztás és a preventív hatósági

tevékenység jellemzett. Az állampolgárok jogkövető magatartását a hatósági és iparbiztonsági feladatok következetes végrehajtásával, a szervezeti kommunikációs eszközök igénybe vételével, közlemények, tájékoztatók kiadásával, konferenciák szervezésével segítettük elő.

Az Igazgatóság és kirendeltségei által 2024-ben lefolytatott hatósági és szakhatósági eljárások, ellenőrzések és szemlék száma is csökkenést mutat.

A lefolytatott **hatósági eljárások** 64%-a tűzvédelmi szakterületi volt, további 20% pedig településrendezéshez kapcsolódott. Az elsőfokú iparbiztonsági hatósági eljárások ezen felül 16%-ot tettek ki. Az eljárások szintjét tekintve az összes eljárásból mindösszesen 1 másodfokú eljárás volt, ami kevesebb, mint az összes eljárás 2 ezreléke. 2024-ben kéményseprő-ipari közszolgáltatás vonatkozásában kijelölési eljárásra vármegyénkben nem volt szükség.

Az Igazgatóság társadalmi elfogadottsága a tudatos megelőzési és lakosságtájékoztatási munka, a társszervekkel, a közigazgatási szervekkel, szakmai szervezetekkel és az önkormányzatokkal történő szoros együttműködés eredményeként magas szintű, szervezetünk tevékenységét a hitelesség és megbecsültség jellemezte. A hatósági és iparbiztonsági szakterületen dolgozó állomány különösen jó kapcsolatot alakított ki a tűzvizsgálat, a pirotechnikai engedélyezési, a supervisor, a veszélyes áru szállítási cselekmények, valamint az intézkedéstaktikai képzés kapcsán a rendőrséggel. Az önkormányzatokkal és a jegyzőkkel az egyes engedélyezési eljárások során, valamint a tűzmelegelőzési és lakosságvédelmi fórumokon, előadásokon működünk sikeresen együtt. Az agrárium területén keletkező tüzek megelőzése érdekében a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával közös képzéseket tartottunk és kiváló kapcsolatot ápolunk.

A **tűzmelegelőzési szakterület** valamennyi kommunikációs eszközt felhasználva felhívta a figyelmet a szezonálisan jelentkező kockázatokra, az öngondoskodás és az egyéni felelősségvállalás, a megfelelő magatartásformák, a cselekvési módszerek, a melegelőző eszközök használatának hasznosságára és a biztonságra gyakorolt hatására.

Melegelőzési tevékenységünket a szakmai és az előző évek tapasztalatain nyugvó prognózis segítette. Ez alapján elsősorban a lakás- és kéménytűzek, a szén-monoxid-mérgezés melegelőzésére, a kéményseprési közszolgáltatás igénybevételeének fontosságára és ingyenességére, illetve a szezonális veszélyekre történő tudatos felkészülés témájára fókuszáltunk.

A tűzmelegelőzés érdekében a TVMTB közreműködésével folyamatos tájékoztató tevékenységet végeztünk. A mezőgazdasági munkálatokkal, az alkalmazandó tűzvédelmi szabályokkal kapcsolatosan, valamint a társasházak tűzvédelmének javítása érdekében mindhárom kirendeltségen az érintetteket a járványügyi szabályok szigorú betartása mellett tájékoztattuk. A települések polgármesterei és a lakosság részére rendszeresen biztosítottuk a konzultációs lehetőséget. Az ellenőrzések és a szemlék, valamint a hatósági eljárások alapján elmondható, hogy a vármegye tűzvédelmi helyzete jó.

Vármegyénkben a 2024. évben a hatósági eljárások tekintetében a beépített tűzjelző és tűzoltó berendezésekkel kapcsolatos létesítési és használatbavételi engedélyezési eljárások és az eltérési engedélyezési eljárások száma is csökkent. Az Igazgatóság hatósági feladatokat ellátó állománya – a hatáskör változásig – nagy figyelmet fordított a **nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások hatósági és szakhatósági eljárásaira**. Ennek keretén belül folyamatosan biztosítottuk az előzetes konzultáció lehetőségét a tervezési és a kivitelezési folyamatban résztvevők, valamint a beruházók számára.

Tolna vármegyében 2024-ben jelentősen csökkent a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósítása kapcsán indult eljárások száma.

2024-ben a tűzvédelmi hatósági ellenőrzéseinket a Tolna vármegyei létesítmények területén tervezetten, szervezeten hajtottuk végre. Az Igazgatóság és kirendeltségei 2024-ben kiemelt feladatnak tekintették a szabadtéri kockázati helyszínek, a nyári betakarítási munkákkal kapcsolatos előírások, az ipari létesítmények és a pirotechnikai termékek forgalmazóinak ellenőrzését. Ezeken felül rendszeresen végeztük a Paksi Atomerőmű, mint a vármegye legjelentősebb ipari üzemének tűzvédelmi hatósági ellenőrzéseit.

2024-ben az ellenőrzések számához viszonyított csekély mennyiségű szankciós eljárások száma alátámasztja azt, hogy a szolgáltató hatósági szemlélet elősegíti az önkéntes jogkövető magatartást és a tűzbiztonság javítását.

A beszámolási időszakban továbbra is a megelőző szemléletet helyeztük előtérbe. A hatósági ellenőrzések során tapasztalt szabályszegések túlnyomó többsége dokumentációval, illetve felülvizsgálatokkal kapcsolatos hiányosság volt, az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető szabálytalanságok elvétve fordultak csak elő.

2024-ben Tolna vármegyében **tűzvédelmi szakhatósági jogkörben** eljárva jelentős számban, építési engedély kiadására irányuló eljárásban vettünk részt. Egyebekben jellemzően üzletek működési és nukleáris létesítménnyel összefüggő építési engedélyezési eljárásában működünk közre, valamint pirotechnikai tevékenység végzését engedélyeztük. Igazgatóságunk előtt 2024-ben másodfokú tűzvédelmi szakhatósági eljárás nem indult, ami a magas szakértelemmel végzett elsőfokú tűzvédelmi szakhatósági eljárásoknak tulajdonítható.

A vármegyében a BM OKF Gazdasági Ellátó Központ Kéményseprő-ipari Igazgatóhelyettesi Szervezet vármegyei ellátási csoportja, valamint 5 **kéményseprő-ipari szolgáltató** végezte a tevékenységét, melyek közül egy rendelkezik az illetékességi területünkön székhellyel. Kéménytűzeket követően minden esetben tűzvédelmi ellenőrzést hajtottunk végre, ezzel is javítva a lakosság és a gazdálkodó szervezetek tűzbiztonságát.

Igazgatóságunk 20 Tolna vármegyei székhelyű tűzvédelmi szakvizsgáztatót és 31 tűzvédelmi szakvizsgára felkészítő oktatásszervezőt, 7 tűzoltó készülék karbantartó szervezetet és 4 tűzoltó technika karbantartót tartott nyilván. **Tűzvédelmi szakvizsga felügyelete** körében a szolgáltatási törvényben meghatározottak szerint folyamatosan elláttuk a tűzvédelmi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos nyilvántartási feladatokat. Az oktatásszervezői és vizsgáztatói nyilvántartásokat, valamint a tűzvédelmi törvényben meghatározott közhiteles nyilvántartásokat naprakészen tartottuk. Tolna vármegyében a tűzvédelmi szolgáltatások ellenőrzése során csekély számú jogszabálysértést tártunk fel, és csökkenő tendencia figyelhető meg a szükséges szankciók terén is.

A Paksi Atomerőmű kapacitásának bővítésével összefüggésben elsősorban Pakson, illetve a környező településeken irodaépületek, szállodakomplexumok, valamint gyártócsarnokok építési és használatbavételi engedélyezési eljárásaiban vettünk részt, illetve az ezek megvalósításához szükséges, a településrendezési eszközök módosítására irányuló eljárásokban bocsátottuk ki a véleményünket. Pakson folytatódtak a jelentősebb fejlesztések, melyek a belvárost, a kulturális életet, a közlekedés-fejlesztést, a szabadidős tevékenységek lehetőségeinek bővítését, valamint a szociális és egészségügyi ellátás színvonalának emelését jelentették. A beruházásokkal kapcsolatos fórumokon, előzetes tűzvédelmi szakmai egyeztetéseken minden esetben képviseltük a szakterületet.

Hatáskörünkbe tartozó **közérdekű bejelentéssel** a 2024. évben 38 esetben fordultak az Igazgatósághoz. A bejelentéseket minden esetben megvizsgálta a hatóság, hiányosság esetén intézkedett a jogsértés felszámolására, a szükséges információkról a bejelentőket minden esetben tájékoztatta.

4. Iparbiztonsági szakterület

Tolna vármegye területén 18 **veszélyes üzem** működik, melyből 4 felső és 8 alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó, továbbá 6 küszöbérték alatti üzem. További 1 felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem jelenleg építés alatt áll. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzése és a káros események kockázatának minimalizálása érdekében a veszélyes anyagokkal foglalkozó és a küszöbérték alatti üzemeket szoros hatósági felügyelet alatt tartottuk a 2024. október 1-jén bekövetkezett hatáskör változásig. Ennek érdekében 11 időszakos hatósági ellenőrzést hajtottunk végre, amelyek során egy esetben tapasztaltunk hiányosságokat. A feltárt szabálytalanságok megszüntetése érdekében a szükséges hatósági intézkedéseket megtettük, az üzemeltető a jogszerű állapotot helyreállította. A vármegyében a veszélyes üzemek a hatályos jogszabályoknak megfelelően működtek, az üzemeltetők magatartása alapvetően jogkövető volt.

2024-ben a veszélyes üzemek száma a vármegyében nem változott, kisorolásra nem került sor.

A hatáskör változásig az üzemek által végrehajtott belső védelmi (11) és súlyos káresemény elhárítási terv gyakorlat (6) ellenőrzését végrehajtottuk, mindegyik gyakorlat megfelelt minősítéssel zárult. Az ellenőrzésekkel elősegítettük, hogy az üzemeltetők fokozott figyelmet fordítsanak a biztonsági dokumentációban foglaltak ismeretére és betartására.

Igazgatóságunk folyamatos kapcsolatot tartott az üzemeltetőkkel, rendszeresen tájékoztattuk a veszélyes ipari védelmi ügyintézőket a veszélyes üzemeket érintő aktuális jogszabályi változásokról, feladatokról. A jogszabályi változásokat és szükség szerint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos technológiai folyamatokat áttekintettük.

2024. évben – a hatáskör változásig – a vármegyében veszélyes anyagokkal kapcsolatos esemény egy esetben következett be, súlyos baleset nem történt. Az esemény kivizsgálása megtörtént, az üzemeltető a szükséges üzemeltetői intézkedéseket megtette.

Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer gyakorlatokon az Igazgatóság a terveknek megfelelően minden alkalommal részt vett.

A veszélyes vagy ismeretlen anyagokkal kapcsolatos káresemények, nagyobb kiterjedésű, illetőleg időben elhúzódó kárfelszámolás esetén a beavatkozási állomány, a lakosság és az anyagi javak védelme, a beavatkozók, döntéshozók szakmai támogatása és az ezek biztosításához szükséges feladatok végrehajtása érdekében az Igazgatóságon **katasztrófavédelmi mobil labor (KML)** működik. 2024. évben a KML riasztására és alkalmazására 14 alkalommal került sor, melyből 2 esetben alkalmazás történt, 12 esetben riasztás volt. A 12 riasztásból 5 téves vagy a vonulás megkezdése előtt, illetve kikerzés előtt visszafordított volt. 7 tényleges vonulás történt, mind a 7 veszélyhelyzeti felderítés céljából. A KML alkalmazásával a kárfelszámolást és a szemlék lefolytatását segítettük. A különleges képességekkel és felszereltséggel bíró gépjármű nagymértékben támogatta a katasztrófavédelmi beavatkozások biztonságos végrehajtását.

A **veszélyesáru-szállítás** során potenciális veszélyt a vármegye területén található, veszélyes anyagokkal foglalkozó és a küszöbérték alatti üzemekből induló vagy oda

érkező szállítások okozhatnak. A veszélyes anyagokkal foglalkozó és küszöbérték alatti üzemek 33%-a mezőgazdasággal kapcsolatos tevékenységet végez, így jelentős számban vannak jelen a vármegye területén a növényvédő-szert, műtrágyát tároló és forgalmazó üzemek, továbbá vegyi anyagokat feldolgozó és előállító telephelyek is megtalálhatóak. A közúti veszélyesáru-szállítás nagymértékben az átmenő forgalom kapcsán jelentkezik, elsődlegesen az M6 autópálya, M9 autóút, 6-os, 55-ös, 56-os, 61-es, 63-as és a 65-ös számú fő közlekedési utakat érinti. A vasúti veszélyesáru-szállítás szempontjából kiemelt a dombóvári rendező-pályaudvar, amely a Gyékényes – Budapest fővonalon helyezkedik el. A Duna folyam Tolna vármegyei szakaszán a belvízi veszélyesáru-szállítás (ADN) hatálya alá eső szállítás szintén jelentős, azonban csak Dunaföldváron található olyan kikötő, ahol az ADN hatálya alá tartozó hajó töltését vagy lefejtését végezhetik.

A **közúti, vasúti és vízi veszélyesáru-szállítás ellenőrzések** száma az előző évvel közel azonos volt. Az ellenőrzések helyszíneit - a tapasztalatok alapján - a főbb szállítási útvonalakon jelöltük ki és a várható legforgalmasabb időszakokban hajtottuk végre. Az ellenőrzések során kiemelt figyelmet fordítottunk a nem jelölt járművek közúton történő ellenőrzésére. Vizsgáltuk a járművezető és a jármű okmányait, valamint a rakteret és a szállított árut. A társhatóságokkal (NAV, rendőrség, közlekedési hatóság) szorosan együttműködve hivatali munkaidőn kívül is végeztünk ellenőrzéseket. Összesen 189 alkalommal folytattunk le veszélyesáru-szállítás ellenőrzést, 145 esetben közúton, 32 esetben vasúton és 12 esetben belvízen. A telephelyek tekintetében a veszélyesáru-szállítás előkészítésére vonatkozó szabályok betartását 28 alkalommal vizsgáltuk. A végrehajtott veszélyesáru-szállítás ellenőrzések során feltárt hiányosságok kapcsán 26 esetben indítottunk első fokú hatósági eljárást a szabálytalanságot elkövetőkkel szemben. A hatósági eljárásaink száma az előző évhez képest kismértékű csökkenést mutat. A folyamatos hatósági jelenlét következtében a szállítmányozók jogkövető magatartása a korábbi évekhez hasonlóan jó tendenciát mutat. Veszélyesáru-szállítás során a vizsgált időszakban veszélyes áru szállítást érintő baleset egy esetben volt közúton, és egy esetben vasúton, melyek kivizsgálása megtörtént.

A Tolna vármegyében található közüzemi szolgáltatókkal, gazdasági szervezetekkel és a társhatóságokkal több esetben tartottunk egyeztetést az együttműködés erősítése vagy az esetlegesen bekövetkező rendkívüli események hatékonyabb felszámolása érdekében. A kritikus infrastruktúra védelmi gyakorlatok során a társszervekkel, az önkormányzatokkal és a szolgáltatókkal gyakoroltuk a feltételezett káresemények felszámolása alatti együttműködést.

Az Igazgatóság folyamatosan végezte a **létfontosságú rendszerek és létesítményekhez kapcsolódó hatósági feladatát és a rendszerelemek védelmét**. Vármegyénkben jelenleg 14 üzemeltető 65 rendszereleme van kijelölve. 2 alkalommal tartottunk gyakorlatot a kijelölt létfontosságú rendszerelemek, a kritikus infrastruktúra elem üzemeltetők és a lakossági közszolgáltatók bevonásával. A gyakorlatok célja, hogy az infrastruktúrák esetleges kiesése ne érje felkészületlenül az üzemeltetőket, továbbá, hogy a megfelelő gyakoroltatás következtében gyorsabban helyre tudják állítani az eredeti állapotot, ezáltal kisebb kiesés legyen tapasztalható a lakosság részéről. 2024. évben szeptember hónapban került sor az egészségügyi ágazat, aktív fekvőbeteg-ellátó alágazatban kijelölt létfontosságú rendszerelem területén komplex gyakorlat végrehajtására, melyet az Igazgatóság megfeleltre értékelt. A beszámolóval érintett időszakban 1 esetben történt kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelemet érintő rendkívüli esemény. Az Igazgatóság rendszeresen kapcsolatot tart a gördülékenyebb együttműködés, a gyorsabb információáramlás, valamint a közös beavatkozások eredményesebbé tétele

érdekében, melyek közül kiemelendő az EDR rádiók használatával kapcsolatos egészségügyi létesítmények üzemeltetőinek felkészítése.

A **Kritikus Infrastruktúra Védelmi Bevetési Egység** (KIBE) gépjármű 2019. április hónapban állt rendszerbe az Igazgatóságon, amellyel havi munkaterv alapján végeztük feladatainkat 2024. évben is. A gépjármű nagyban hozzájárul a teljes hatósági szakterületet érintő ellenőrzések szakszerű végrehajtásához és az események hatékony kezeléséhez. A KIBE gépjárművet 69 esetben alkalmaztuk, jellemzően veszélyesáru-szállítás, illetve veszélyes üzemi ellenőrzésekhez, továbbá létfontosságú rendszerelemmel kapcsolatos komplex gyakorlaton mobil vezetési pontként.

5. Főigyeleti, műveletirányítási tevékenység

A Vármegyei Főigyeleti Osztály a katasztrófavédelem integrált tevékenységi rendszerében működtette a **vármegyei fő- és műveletirányítási ügyeletet**, valamint a KMSZ-t. A Tolna Vármegyei Rendőr-főkapitányság (TVMRFK) és az Igazgatóság között létrejött együttműködési megállapodás alapján a rendőrségi tevékenység-irányítási központ és a vármegyei katasztrófavédelmi fő- és műveletirányító ügyelet közös szolgálati helyen működik a TVMRFK-n kialakított Tevékenység-irányítási Központ helyiségben. A vármegyei fő- és műveletirányító ügyelet az elmúlt évben 2.982 jelzést kezelt, irányította az állomány beavatkozásait és látta el őket az események megoldását segítő háttér információkkal.

A KMSZ tevékenysége beépült a mentő tűzvédelem rendszerébe, így hatékonyan irányította a vármegyében bekövetkezett komplex káresetek felszámolását, a lakosságvédelmi intézkedések végrehajtását, tevékenyen részt vett az oktatási, képzési, művelet-elemzési és az ellenőrzési feladatok végrehajtásában.

6. Sajtótevékenység és lakosságtájékoztatás

Igazgatóságunk 2024. évi kommunikációs stratégiájában a korábbi évek munkáját folytatva a megelőzési célú kommunikáció szerepelt az első helyen, továbbá ismét teret kaptak a protokolláris, sport, illetve egyéb rendezvények. A lakás- és szabadtéri tüzek, szén-monoxid-mérgezések megelőzését célzó kommunikáció mellett a júniusi viharkárok, a felhőszakadásokat követő extrém mértékű szúnyogártalom kezelése, valamint a szeptemberi árvíz váltott ki élénk médiaérdeklődést. A szervezetről kialakult, összességében pozitív kép megőrzése idén is kiemelt feladatot jelent.

A tűzmegelezéssel kapcsolatos információkat különböző fórumokon és rendezvényeken igyekeztünk széles körben eljuttatni valamennyi célcsoporthoz. A célzott információ továbbításának érdekében a közösségi médiában is hangsúlyos szerepet vállaltunk, a BM OKF Facebookon, valamint a fiatalabb generáció által használt Instagramon az elmúlt évek eredményeit túlszárnyalva szólítottuk meg a Tolna vármegyei lakosokat. A 2024. évi sajtómegjelenéseink száma 5.067 db volt.

Sajtótevékenységünk szerves részét képezi a szezonális aktualitásokkal kapcsolatos, megelőző jellegű üzeneteink lakossághoz történő eljuttatása, melyben fontos szerepe van a vármegyei sajtóval évek óta ápolott kitűnő kapcsolatunknak. A vármegyei sajtószolgáltatókkal az együttműködés kiváló, rendezvényeinkről, lakosságot érintő nyilvános sajtótájékoztatónkról még szélesebb körben informáltuk a Tolna vármegyei lakosokat. A rajzpályázaton, pályaaorientációs napokon, családi napokon, vagy akár a nyitott szertárkapuk alkalmával is testközelből tájékozódhattak a gyerekek a tűzvédelemről.

Egész évben nagy hangsúlyt helyeztünk a lakástüzek megelőzését támogató kommunikációra, augusztusban nyilvános sajtótájékoztatón hívtuk fel a lakosság

figyelmét a felelősségteljes gondolkodás jelentőségére. Vármegyénk lakosainak hiteles tájékoztatása érdekében egy-egy nagyobb jelentőségű káresemény bekövetkezésekor helyszíni nyilatkozatokat adtunk, amelyek az országos sajtóban is helyet kaptak.

III. Összegzés

A Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2024-ben is maradéktalanul végrehajtotta az alaprendeltetéséből fakadó feladatait, hozzájárulva ezzel a vármegye lakosságának élet- és vagyonbiztonságához.

Szervezetünk pozitív társadalmi megítélése a tudatos megelőzési munkának, a bekövetkezett események gyors és szakszerű kezelésének, valamint a társszervekkel, közigazgatási szervekkel, önkormányzatokkal, önkéntes és karitatív szervezetekkel, valamint önkéntes mentőcsoportokkal kialakított szoros együttműködés eredménye.

A stabil működésünket, a magas színvonalú technikai eszközparkot és a felkészült szakmai állományt tekintve biztosítjuk Tolna vármegye biztonságát.

2024. október 01. napjától a hivatásos katasztrófavédelmi szervtől a tűzmegeelőzési hatósági és szakhatósági, a veszélyes üzemek engedélyezését és felügyeletét érintő iparbiztonsági, továbbá a vízügyi és vízvédelmi hatósági és szakhatósági hatáskörök a vármegyei kormányhivatalokhoz kerültek át.

A hatáskörváltozást követően a katasztrófavédelem ötven hatósági és szakhatósági hatáskört, illetve igazgatási és operatív feladatot lát el. Tűzvédelmi hatáskörben eljár a kéményseprő-ipari tevékenységgel, valamint a létesítményi tűzoltóságokkal kapcsolatos és a tűzvizsgálati eljárásokban. Az iparbiztonsági szakterület végzi a veszélyes szállítmányok felügyeletét, a nukleárisbaleset-elhárítási tevékenységet, továbbá közreműködik a veszélyes üzemi gyakorlatok ellenőrzésében, valamint külső védelmi tervezési feladatokban. Ellátja az iparbiztonsági operatív, különösen a veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleseti események kezelésével és a kritikus infrastruktúrák védelmével, továbbá a katasztrófavédelmi mobil laboratóriumok és a sugárfelderítő egységek működtetésével összefüggő feladatokat.

A hatósági-iparbiztonsági feladatellátás fókuszra továbbra is a kockázatok csökkentése, a beavatkozások feltételeinek biztosítása, az ellenállóképesség és a reagálóképesség fejlesztése az emberi élet védelme érdekében.

IV. Az elkövetkező időszak feladatai

Igazgatóságunk legfontosabb célja, hogy alaptevékenységét továbbra is magas színvonalon ellátva, a rendelkezésre álló erővel, eszközökkel járuljon hozzá Tolna vármegye lakosságának biztonságához.

Fő feladatunk a megelőzés hatékonyságának folyamatos növelése, a jogszabályi környezet változásainak feldolgozása és alkalmazása.

A szakmai ismeretek fejlesztése érdekében folytatjuk a beavatkozó állomány elméleti és gyakorlati felkészítését. Támogatjuk és erősítjük az önkéntes tűzoltó egyesületek és az önkormányzati tűzoltóságok szakmai feladatellátását.

Tolna vármegye lakosságának biztonsága érdekében fokozzuk a lakástűzek, szén-monoxid-mérgezesek, valamint a szezonális tüzesetek megelőzését célzó tájékoztató tevékenységünket. Folytatjuk a lakosság katasztrófák veszélyeire és kialakulásuk esetén a követendő magatartási szabályokra való felkészítését.

Kiemelten kell foglalkozni az egyéni felelősségvállalás és öngondoskodás szerepével, azzal, hogy milyen magatartási szabályok betartásával tudnak az emberek különböző helyzetekben megfelelően reagálni. Mindezek mellett hangsúlyos elem a környezetünk biztonságát célzó tudatos felkészülés témája is. Az intézmények és a gazdálkodó szervezetek biztonságos működését a szakmai konzultációk minél szélesebb körben történő alkalmazásával támogatjuk.

A Tolna Vármegyei Közgyűlés eddigi támogatását megköszönöm és kérem, hogy továbbra is fordítson kiemelt figyelmet szervezetünk tevékenységére.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről szóló tájékoztatót határozatával fogadja el.

Határozati javaslat:

**Tolna Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
.../2025. (V. 30.) közgyűlési határozata a Tolna
Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2024.
évben végzett munkájáról szóló tájékoztató
tárgyában:**

Tolna Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése a Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2024. évben végzett munkájáról szóló tájékoztatót megtárgyalta, az abban foglaltakat tudomásul veszi.

Szekszárd, 2025. május 8.

**Dr. Balázs Gábor tű. dandártábornok
tűzoltósági főtanácsos
igazgató**